

особливо по продукції з доданою вартістю (м'ясо, яйце, молочні продукти). У Японії 50% від валової с/г продукції компенсується державою за рахунок різних програм державної підтримки; в Туреччині — 28%; Канаді — 18%; в США — 7% і т.д. Також слід зазначити, що в США вартість грошей для с/гвиробників до 2%, в Європі до 5-7%, в Росії працює програма компенсації відсотків 1,6 млрд. дол і, тільки в Україні, відсоткова ставка банків більша ніж 30% річних.

У 2014 році обсяги капіталовкладень в сільське господарство з урахуванням дефлятування, тобто коригування вартості активів, порівняно з 2013 роком, впали більш ніж на 15%. За попередніми оцінками в першому кварталі 2015 року обсяги капіталовкладень скоротилися вже на 18%.

При скасуванні спеціального режиму оподаткування ПДВ, на тлі зростання податкового тиску, поточні негативні тенденції скорочення капіталовкладень в сільське господарство будуть тільки прискорюватися, що може призвести не тільки до ослаблення експортних позицій України на зовнішніх ринках, а створить цілком реальні загрози для продовольчої безпеки держави за окремими видами продукції, насамперед, продукції тваринництва. За різними оцінками, інвестиційна привабливість АПК знизиться на 30-50%.

У разі скасування спецрежиму ПДВ, наслідком скорочення та припинення с/г діяльності стане зменшення чисельності зайнятих у сільгосп підприємствах від 60-100 тис. людей. А це означає, що безробітні прийдуть на біржу праці і держава змушена буде виплачувати допомогу по безробіттю.

Таким чином, у разі скасування дії спецрежиму ПДВ з 2016 року, сільгосп підприємства будуть позбавлені, за різними оцінками, більше 19 млрд. грн. З урахуванням кумулятивного ефекту дії всіх негативних факторів, падіння обсягів виробництва валової с/г продукції вже в 2016 році може перевищити 15-20% в с/г підприємствах і 10,6% в цілому по галузі. При цьому важливо розуміти, що с/г галузь — це не тільки сектор економіки (за рахунок якої очевидно доведеться повертати міжнародні кредити), але насамперед – фундамент продовольчої безпеки країни.

Анна Боднар

Тернопільський національний економічний університет

АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ДО ВИМОГ МЕНЕДЖМЕНТУ

Пріоритетне завдання дослідження методики визнання та обліку затрат і необхідності розробки для підприємства оптимальної системи контролю за собівартістю продукції виробничих підрозділів на основі розширення аналітичності групування затрат, що застосовують в обліку, формують сучасні вимоги менеджменту.

Облік витрат є складовим елементом загальної системи управлінського обліку, домінуючу функцію якого становить процедура забезпечення даних для контрольних управлінських рішень. Тобто, обліком витрат, який іноді називають калькуляцією витрат, слід вважати обліково-аналітичний процес, в якому витрати виробництва аналізуються й інтерпретуються у вигляді, придатному для прийняття управлінських рішень і забезпечення контролю за їх виконанням. Основною метою калькулювання витрат є вимірювання, фіксація і облік витрат на виробництво та порівняння цих витрат із заздалегідь визначеними показниками, встановленими керівництвом. У цьому значенні калькуляція (облік) витрат виступає надзвичайно важливим

інструментом контролю. Зокрема, виробничі підприємства повинні вести облік витрат не лише для визначення прибутку і складання зовнішніх фінансових звітів, але й для того, щоб надати корисну інформацію, необхідну менеджерам для прийняття управлінських рішень. При цьому, щоб задовольнити вимоги обліку, не завжди слід точно відстежувати, як витрати розподіляються між окремими видами продукції. Тут важливо визначити, яка частина витрат має бути віднесена на реалізовану продукцію, а яка на запаси.

В окремих випадках для прийняття обґрунтованих управлінських рішень необхідна більш точна інформація про витрати по видах продукції. За рахунок точнішого вимірювання ресурсів, які припадають на кожний вид продукції або об'єкт витрат, організація може також виявити внутрішні джерела прибутків. Якщо облікова система підприємства не забезпечує достатньо точного обліку споживання ресурсів по видах продукції, облікова собівартість буде викривлена, і виникне небезпека, що менеджери відмовляться від випуску прибуткових видів продукції чи продовжуватимуть випускати ті види, які насправді прибутку не приносять. Наприклад, загальною вимогою на ринках спеціалізованих продуктів та послуг є встановлення конкурентної цінової пропозиції. Однак, не знаючи витрат на виробництво одиниці продукції чи послуг практично неможливо правильно встановити її ціну.

У вітчизняній практиці прийнято ототожнювати методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. Залежно від виду продукції, технологічної складності її виготовлення, організаційних особливостей на підприємстві тощо можуть застосовуватись різні методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції. При цьому під методом обліку витрат і калькулювання у вітчизняній практиці прийнято розуміти сукупність прийомів і способів збору, нагромадження й систематизації інформації з метою обчислення собівартості продукції і контролю витрат [3, с. 84].

Недоліком такої класифікації є її побудова на двох різних принципах: 1) способі контролю за витратами (поточний контроль за діючими нормами чи контроль за підсумками роботи за місяць); 2) способі групування витрат за об'єктами обліку (замовленнях, переділах або процесах). Зважаючи на те, що виявлення відхилень від норм і облік цих відхилень не є відмінною рисою лише нормативного методу, пропонуємо покласти в основу класифікації методів обліку витрат єдину ознаку – спосіб групування витрат на виробництво за окремими об'єктами обліку (замовленнями, переділами, процесами, окремими видами продукції, групами однорідних видів продукції тощо).

В Україні досі не існує бажаної єдності щодо класифікації вітчизняних методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. Як і раніше, в нормативних документах (наприклад, у галузевих Методичних рекомендаціях з обліку витрат і калькулювання) серед основних методів називають позамазовий, попередільний і нормативний, кожний з яких характеризується специфічними рисами й сферою застосування [3, с. 300].

Сучасні умови ведення бізнесу та нові вимоги управління потребують новітніх моделей обліково-інформаційного забезпечення менеджменту, що зумовлює необхідність розробки стратегічно орієнтованих систем обліку. Логічною передумовою констатації прийнятності стратегічного обліку для підприємств України повинен стати аналіз причин доцільності розробки обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління з метою конкретизації вимог, які висувуються менеджментом підприємства до побудови стратегічно орієнтованої системи облік [1, с. 210].

З метою вибору для конкретних підприємств оптимальної методики обліку витрат і калькулювання собівартості продукції та, враховуючи організаційно-

технологічні особливості галузі, необхідно розглянути всі запропоновані методи та запровадити найбільш ефективний. Важливим моментом при цьому є врахування нагромадженого вітчизняного досвіду, а також стандартів облікової практики підприємств зарубіжних країн.

Література

1. Бруханський Р. Ф. Причини необхідності розробки стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р. Ф. Бруханський // Економічний аналіз. – 2014. – Т. 16. – №. 2. – С. 210-217.
2. Бруханський Р. Ф. Концепція стратегічного менеджменту та бухгалтерський облік: можливі варіанти взаємозв'язку // Інноваційна економіка. – 2014. – №. 3. – С. 239-243.
3. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Р. Ф. Бруханський, О. П. Скирпан. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 444 с.
4. Гуменюк О. О. Функціонування аналітичного забезпечення діяльності підприємства / О. О. Гуменюк // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 3. – С. 212-216.
5. Пуцентейло П.Р. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємства [Електронний ресурс] / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – № 3 (58). – С. 228–233. – Режим доступу http://ie.at.ua/IE_2015/InnEco_3-58-2015.pdf

Юлія Боднарчук

Тернопільський національний економічний університет

АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

В управлінській діяльності підприємств важливу роль відіграє обліково-аналітична діяльність. Її значення підвищується при реформуванні відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності. Сьогодні обліковий працівник є не тільки рахівником, котрий фіксує події господарського життя, а фахівцем, здатним не тільки зрозуміти і оцінити будь-які явища, але й передбачити їх, запропонувати шляхи розвитку подій на стратегічну перспективу. Для цього на підприємствах необхідно створити і реалізувати обліково-аналітичну систему.

Якість обліково-аналітичної інформації залежить від того, наскільки правильно зорганізувати функції управління “облік”, “аналіз”, “синтез” в рамках єдиного процесу управління підприємства в цілому.

Суть обліково-аналітичної системи полягає в об'єднанні облікових і аналітичних операцій в один процес, проведенні оперативного мікроаналізу, забезпеченні безперервності цього процесу і використанні його результатів при виробленні рекомендацій для прийняття управлінських рішень. При цьому загальна методологія та нормативні положення обліку та аналізу удосконалюються для раціонального використання в єдиній обліково-аналітичній системі [10, с. 36].

Під обліково-аналітичним забезпеченням, слід розуміти сукупність заходів, інструментів і методів бухгалтерського обліку і аналізу, що сприяють формуванню інформаційного ресурсу при розробці фінансових прогнозів для встановлення причинно-наслідкових зв'язків, які виникатимуть в процесі підтримки стабільної фінансово-господарської діяльності та її окремих сторін у майбутньому.